

în Centru și le-a salvat. „Le-am ținut ascunse, așa cum am ascuns cu altă ocazie o serie de lucrări aruncate prin pivnițe și prin poduri” (p. 16) – relatează, fără urmă de bravadă, ca pe un fapt firesc Profesorul.

Septimiu Chelcea

Paul H. Stahl (ed.)

Cum s-a stins Țara Vrancei. Nereju, sat din Vrancea. București, Editura Paideia, 2002, 195 p.

Profesorul Dimitrie Gusti a ales pentru Congresul Internațional de Sociologie ce urma să se organizeze la București în 1939, monografia *Nerej, un village d'une région archaïque. Monographie sociologique dirigé par H.H. Stahl* (vol. 1-3, 1939) ca reprezentând cel mai bine Școala Sociologică de la București (din păcate, această lucrare monumentală, citată în tratatele de sociologie din străinătate, a rămas până azi netradusă în limba română, fiind – și datorită vicistitudinii vremilor – prea puțin cunoscută sociologilor din România). Din monografia Nerejului lipsește un capitol esențial, cel al vieții politice locale.

În 1948, când sociologia a fost decretată „știință burgheză” și, ca atare, interzisă, multe dintre materialele de teren culese în diferite campanii monografice s-au distrus, ca și biblioteca Seminarului de sociologie și cea a Institutului Social Român. „Împreună cu Paul Petrescu – relatează Paul H. Stahl – am strâns în acea vreme o parte dintre hârtiile avârlite, atâtea câte am putut, și le-am ascuns în speranța că va veni cândva momentul să le scoatem la lumină” (p. 8). Și vremea a venit... după o jumătate de secol!

În volumul cu materiale publicate și comentate de Paul H. Stahl sunt reunite contribuțiile (fișe de teren, scurte note, texte elaborate sau doar fragmente) unor membri ai Școlii (H.H. Stahl, Florea B. Florescu, Stanciu N. Stoian, Boris Malski, V. Veniamin, D. Cunoșteanu ș.a.). Materialele sunt clasificate în două categorii: a) cea a

structurii sociale și politice a Țării Vrancei; b) cea cu caracter folcloric. Dată fiind importanța deosebită pe care o au materialele din prima parte a lucrării, mă voi referi în continuare doar la acestea, cititorul interesat putând să descopere din lectura integrală a volumului aspectele care îl interesează (obiceiurile de nuntă, orațiile și spusele la nuntă, descântece și farmece, credințe etc.).

În *Introducere*, Paul H. Stahl se confesează: „Parcurgând prima oară paginile diferitelor contribuții, aveam impresia că citeșc o fantezie literară doritoare să pună în evidență prezența absurdului în viața socială. Agentul electoral bătăuș și betiv, politicianul care profită de situație pentru a-și crește averea prin orice mijloace, cetățeanul turmentat care votează fără să știe cu cine, cel care votează după semnele puse pe buletinele de votare, pentru că nu știe să citească, agentul care îl însemnează pe spate dacă nu votează cu cine trebuie, pentru a fi luat apoi la bătaie, toate clișeele cunoscute din literatură sunt semnalate aici ca fiind adevărate. Situațiile pe care Caragiale le descrie în operele lui nu sunt fantezii ale autorului, ci realități ale vieții românești; clasate drept comice, ele sunt de fapt tragice, cu atât mai tragice cu cât, într-un anume fel, au continuat sub regimul de dictatură și continuă încă” (p. 14).

Să spicuim din declarațiile vrâncenilor de acum peste o jumătate de veac. Iată spiritul politic (consemnare de Boris Malski, p. 41):

– Și vasăzică ești georgist, nea Răducule?

– Ai! Pară ... cine știe și mare lucru că-s gheorghist! M-am înscris și eu într-un partid, ca tot omul. Că trebuie să faci politică în sat. Da' așa, nu-i cine-știe-ce. Acei mari, mai deștepti, aceia fac franci cu politica. Da' noi ne înscriem în partid și n-avem nici un folos. Ia să fie câștig ceva! Da' așa, nimeni nu-ți dă nimic; poți să te înscrii la orișice partid. Numai când vii la putere mai câte ai ceva, că mai scapi de prestație. Da-i prea puțin. Noi nu facem politică, acei bogați să țin numai de dânsa. Lor le vine bine, trag de acolo, și nimeni nu-i vede.

– Și ce spun gheorghăștii dumneata că vor face când vor veni la putere?

– Ce să facă? Zic și ei că ne vor da pământ la vale. Da' ne dă oare? Dumneata n-ai auzit? Că e multă vreme de când ne păcălesc toți politicienii de la Focșani. Da' cred că tot o să ne dea odată (11.IX.1934).

Și veneau alegerile libere (p. 47):

– Ne-am dus noi la Năruja să punem votu'; când am intrat eu în cămăruța aia să votez, văd că un soldat stă lângă mine. El se uită la mine unde pun ștampila. Eu dau să pun la partidul meu, dar el îmi dă peste mână și-mi face semn să pun la guvern. Îi zic eu: „Măi, ce vrei tu de la mine? Eu pun votu' unde vreau”. Da' el spune că nu-i vinovat, cică are ordin să pună toți la guvern. Și nu m-a lăsat să pun. Îi zic: „Votezi tu și să votez și eu?” Și apoi îi zic: „Măi, fă-te și tu că nu vezi”. Da' el îmi spune: „Votează unde vrei, numai să nu știe nimeni”. Și așa am votat. Dar au fost mulți care n-au votat deloc, au votat soldații în locul lor. La alții le-a luat cărțile de alegător înainte de a veni la alegeri. Așa fac mîncătorii ca să iasă guvernul liberal” (I.D.B., 9.VII.1934).

Interveneau și agenții electorali. Iată părerile celor din Năruja asupra agenților electorali:

– Răduță Caba, în etate de 36 de ani, fost șef de bătauși în timpul alegerilor. Este bețiv tare.

– Ion Dănilă. Zis Mihai Dănilă, pădurar la stat, bea și el foarte mult, se ceartă și se bate foarte deseori. Trăiește cu mai multe femei din sat.

– Petrache Porojnicu este bețiv, dar nu stă încontinuu beat.

– Ion Bratu, dezertor în timpul războiului, ținut în închisoare la Râmnicu Sărat. Este bețiv. Când are parale, nu se lasă până nu se scutură de ele.

– Gheorghe Bușilă este artăgos și se îmbată foarte des. Ca agent electoral bătea fără alegere pe oricine întâlnea la cârciumă. (p. 58)

Și mai erau și alții: Radu Dobin, Nicu Stanciu Caloian, Stan Cârloiu, Vasile Crețu. Agenți electorali și ei. Și bețivi. Și imorali, de asemenea.

După citirea unor astfel de materiale incluse în *Manifestări politice în satul Nerej* (pp. 39-48) îmi stăruie în minte formula lui Boris Malski: „Satul Nerej este o Românie politică în miniatură”.

Septimiu Chelcea

Septimiu Chelcea

Cum să redactăm o lucrare de diplomă, o teză de doctorat, un articol științific în domeniul științelor socioumane, București, Editura Comunicare.ro, 2003, 195 p.

Față de ediția din 2000, noul ghid de redactare al profesorului Septimiu Chelcea aduce precizări utile studenților și doctoranzilor: cum să evităm plagiatul involuntar (pp. 36-40), cum să ilustrăm cu grafice textele (pp. 100-109), cum să redactăm disertațiile în acord cu rigorile stilului științific (pp. 41-58).

Materialul este reorganizat în patru capitole: Întrebări, răspunsuri posibile și un imperativ (Capitolul 1); Norme de redactare (Capitolul 2); Capcanele punctuației (Capitolul 3); Finisarea lucrării (Capitolul 4). În plus, au fost adăugate noi expresii și locuțiuni în limba latină, multe însoțite de explicații privind autorul sau contextul în care au fost scrise sau rostite. Aflăm astfel că întrebarea *Quo vadis?* – atât de frecvent reluată și azi – a fost pusă de apostolul Petru lui Iisus, că formula *Rumor semper in ambiguo* îi aparține lui Ovidiu sau că de la Aristotel curiozitatea științifică se exprimă prin întrebarea *Quid novi ex Africa?*

Dar să vedem care este – după părerea autorului – imperativul căruia trebuie să i se supună necondiționat orice om de știință, fie el tânăr sau foarte tânăr. Să nu plagiezi! – aceasta este porunca. „A plagia = a fura. Și furtul se pedepsește. Inclusiv furtul intelectual. Acest lucru trebuie să-l știe studentii din prima zi de cursuri. Să-l știe și să învețe cum